

1. Marknadsföringslagen - Marknadslagar m frågor o svar

Den här sammanställningen går först igenom allmän information om marknadsföringslagen. I slutet finns instuderingsfrågor med färdiga svar. Läs först texten och lär er därefter svaren på frågorna. Sedan gör en Quizlet som behandlar Marknadsföringslagen.

- KO Konsumentombudsmannen - hit anmäls vilseledande reklam
- Patent- och marknadsdomstolen - här väcks åtal av KO eller av företag
- Marknadsstörningsavgift

Hur går man tillväga om reklamen känns stötande, oseriös eller vilseledande?

Framför allt gäller marknadsföringslagen för varor och tjänster men också hus, lägenheter, fonder, aktier och lån berörs. Huvudbudskapet är att reklam ska följa god marknadsföringssed.

Paragraferna är framtagna för att hjälpa konsumenter att fatta köpbeslut som inte påverkats av vilseledande, osanna eller överdrivna påståenden. Vad marknadsföringslagen däremot *inte* gäller för är t ex politiska och religiösa budskap. Enbart affärsmässiga/kommersiella budskap omfattas.

Här följer en sammanfattning av marknadsföringslagens viktigaste paragrafer:

7 § Aggressiv marknadsföring

Företag får inte använda aggressiva påtryckningsmedel som hot, tvång eller trakasserier i sin marknadsföring.

8 § Vilseledande marknadsföring

Om reklamen bryter mot 9–10 §§ eller 12–17 §§ är den vilseledande, framför allt på grund att den "påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut".

9 § Reklamidentifiering

Reklam och dess avsändare ska vara enkel att känna igen. Att det handlar om marknadsföring ska framgå tydligt, likaså vem som är avsändare. Reklamblad får inte likna tidningar och annonser får inte se ut som om de vore tidningsartiklar. Handlar det om direktreklam ska mottagaren se redan på kuvertet att det är just reklam och inget annat.

10 § Vilseledande reklam

Påståenden och upplysningar i reklamen ska stämma överens med varans kvalitet, ursprung och pris. Säljaren får inte använda vilseledande argument, inte heller utelämna väsentlig information. Då anses reklamen vara vilseledande.

Reklam anses också vara vilseledande om informationen

- är otydlig
- är obegriplig
- går att tolka på flera olika sätt.

I alla dessa fall har viktig information om varan utelämnats enligt marknadsföringslagens tolkning.

1. Marknadsföringslagen - Marknadslagar m frågor o svar

---

12 § Köperbudanden

Marknadsförs varan eller tjänsten med ett pris måste företaget även uppge utmärkande egenskaper, betalnings- och leveransvillkor samt vad som gäller i fråga om ångerrätt (öppet köp).

13 § Vilseledande förpackningsstorlekar

Det är inte tillåtet att förpackningen ger sken av att innehålla en större produkt än den faktiskt gör, vare sig i storlek eller mängd.

14 § Vilseledande efterbildningar

Säljaren får inte efterlikna kända konkurrenters design, namn, förpackningar eller på något annat sätt kopiera etablerade varumärken så att det finns risk att varan förväxlas med originalet.

15 § Konkursutförsäljningar

Ordet "konkurs" får enbart användas om varorna verkligen säljs av ett konkursbo eller av ett företag som gör det för konkursboets räkning.

16 § Utförsäljningar

Ord som "slutförsäljning", "utförsäljning" och liknande uttryck får bara användas om det verkligen är fråga om att lagret eller en klart avgränsad del av lagret töms. Försäljningen får också bara ske under en begränsad tid och priserna måste vara väsentligt lägre än normalt.

17 § Realisation

Begreppen "rea" eller "realisation" är bara tillåtna om

- varan eller tjänsten ingår i företagets ordinarie sortiment
- försäljningen sker under en begränsad tid
- priserna är väsentligt lägre än de normala.

18 § Jämförande reklam

Reklam som jämför produkter är enbart tillåten om det tydligt framgår att jämförelsen inte vilseleder, är osann, snyltar på andras rykte eller på annat sätt kan skada andra företag. Reklamen får inte heller medföra risk för att annonsörens produkt förväxlas med en konkurrents.

19 § Obeställd reklam

Reklam i automatiska kommunikationssystem, som t ex e-post och sms, är enbart tillåtna om konsumenten på förhand gett sitt medgivande. Har konsumenten tackat nej till reklamerbjudanden hos företagets webbplats är det inte tillåtet att sända mail till e-postadressen.

20 § Giltig adress

Marknadsför en firma sina produkter via e-post ska meddelandet innehålla företagets kontaktuppgifter så att konsumenten har möjlighet att avbeställa reklamen.

1. Marknadsföringslagen - Marknadslagar m frågor o svar

---

22 § Garantier

Har varan eller tjänsten en garanti ska det framgå tydligt i skriftlig information vad den innebär för konsumenten. Säljaren måste också informera om att garantin inte påverkar de rättigheter konsumenten har genom olika konsumentlagar.

23 § Förbud och ålägganden

Anses företagets marknadsföring vara otillbörlig får den förbjudas fortsätta i pågående och liknande form.

24 § Åläggande att lämna information

Utelämnar ett företag viktig information i sin marknadsföring kan det tvingas att göra en komplettering, t ex via annonsering, på förpackningen, i en folder eller ett e-postutskick.

Patent- och marknadsdomstolen avgör

Alla konsumenter som anser att reklamen är vilseledande, stötande eller på något annat sätt oschysst kan anmäla den till Konsumentombudsmannen (KO). Bedömer KO att reklamen strider mot marknadsföringslagen väcks talan i Patent- och marknadsdomstolen. Vanligtvis handlar det om

- vilseledande eller aggressiv marknadsföring
- felaktig reklamidentifiering
- felaktig prisinformation
- felaktig information i samband med köp.

Företag och offentliga organisationer vänder sig direkt till Patent- och marknadsdomstolen och väcker talan mot reklamen.

Om ett företag bryter mot lagen

Finner Patent- och marknadsdomstolen att reklamen bryter mot någon av 8–10 §§, 12–18 §§ eller 20 § förbjuds företaget att fortsätta med marknadsföringen. Utöver det kan företaget dömas till att betala en *marknadsstörningsavgift*.

Förbjuds företaget att fortsätta med sin reklam enligt 23 § eller om det tvingas komplettera sin reklam enligt 24 § ska beslutet förenas med *vite*. Detta fungerar som en slags varning om böter. Drar företaget tillbaka sin reklam eller kompletterar den drar också Patent- och marknadsdomstolen tillbaka vitesbeloppet. Fortsätter företaget däremot med den felaktiga reklamen måste det betala ett i förväg fastställt belopp.

Har en konsument eller näringsidkare lidit någon form av skada p g a reklamen kan företaget även bli skadeståndsskyldigt.

1. Marknadsföringslagen - Marknadslagar m frågor o svar

Marknadsstörningsavgift

Om ett företag med uppsåt (avsikt) eller av oaktsamhet (slarv/vårdslöshet) brutit mot reglerna om aggressiv reklam i 7 § eller om reklamen varit vilseledande enligt 8–10 §§ eller enligt 12–17 §§ kan företaget dömas till att betala en marknadsstörningsavgift.

Beroende på hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått kan marknadsstörningsavgiften som lägst vara 10 000 kr och som högst 10 000 000 kr. Hänsyn tas också till omsättningen när storleken på avgiften bestäms. Avgiften får inte överstiga tio procent av företagets årsomsättning.

FRÅGOR OCH SVAR

Hur går man tillväga om reklam känns stötande, oseriös eller vilseledande?

Privatpersoner anmäler till KO - Konsumentombudsmannen.

Företag väcker åtal hos Patent- och Marknadsdomstolen.

Den åtalade kan få betala böter, en sk marknadsstörningsavgift.

Vad är Konsumentverket?

Konsumentverket är en statlig förvaltningsmyndighet för konsumentfrågor. Den leds av en GD, Generaldirektör och en KO, Konsumentombudsman. Konsumentverket arbetar med tillsyn av företags marknadsföring och verksamhet, oberoende vägledning till konsumenter, utbilda unga till att bli medvetna konsumenter.

Vad är Konsumentombudsmannen - KO?

KO arbetar på Konsumentverket och bevakar konsumenternas intressen gentemot företag i domstol.

Vad är Patent- och Marknadsdomstolen?

Patent- och marknadsdomstolen handlägger i princip samtliga landets immaterialrättsliga, konkurrensrättsliga och marknadsföringsrättsliga mål och ärenden.

Vilka området täcks av marknadsföringslagen?

Marknadsföringslagen täcker varor och tjänster men också hus, lägenheter, fonder, aktier och lån berörs.

Vad är huvudbudskapet i marknadsföringslagen?

Huvudbudskapet är att reklam ska följa god marknadsföringssed och inte vara vilseledande, osanna eller överdrivna påståenden.

Vilka budskap omfattas inte av marknadsföringslagen?

Marknadsföringslagen gäller inte för politiska och religiösa budskap. Enbart affärsmässiga/kommersiella budskap omfattas.

Vilka är marknadsföringslagens viktigaste innehåll?

1. Marknadsföringslagen - Marknadslagar m frågor o svar

Företag får inte trakassera i marknadsföringen och marknadsföringen får inte vara vilseledande och otydlig.

Konsumenten ska kunna se vem som är avsändaren.

Företagets marknadsföring måste redogöra för vad som gäller ångerrätt.

Förpackningsstorleken får ej vara vilseledande.

Företagets marknadsföring får inte efterlikna kända konkurrenters design.

Ordet "konkurs" får enbart användas om varorna är från ett konkursbo.

Ord som "slutförsäljning", "utförsäljning" enbart för lagertömning.

Rea är bara tillåtna om produkten ingår i företagets ordinarie sortiment

– försäljningen sker under en begränsad tid

– priserna är väsentligt lägre än de normala.

När produkter jämförs får reklamen inte skada andra företag.

Automatiska mejl är enbart tillåtna om konsumenten givit sitt medgivande.

Garantier på produkter ska framgå skriftligen.

Vad avgör Patent- och marknadsdomstolen?

Konsumenter som anser reklam vara otillbörlig kan anmäla detta till KO.

KO väcker talan i Patent- och marknadsdomstolen.

Företag och offentliga organisationer vänder sig direkt till Patent- och marknadsdomstolen och väcker talan mot reklamen.

Vad kan hända om ett företag bryter mot lagen?

Företagets förbjuds att fortsätta med marknadsföringen.

Företagets döms till att betala en marknadsstörningsavgift.

Företaget döms till att dra tillbaka sin reklam med hot om vite.

Företaget döms till att blir skadeståndsskyldig.

Vad är marknadsstörningsavgift?

Om ett företag med uppsåt eller av oaktsamhet brutit mot reglerna om otillbörlig reklam kan företaget dömas till att betala en marknadsstörningsavgift.

Beroende på hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått kan

marknadsstörningsavgiften som lägst vara 10 000 kr och som högst 10 000 000 kr. Hänsyn tas också till omsättningen när storleken på avgiften bestäms. Avgiften får inte överstiga tio procent av företagets årsomsättning.